

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, tenető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-nyiltér-és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy negyhasábos perit sor ter-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Válasz tek. Dr. Veres Samu urnak a rimaszombati Tompa-szobor ügyében.

Igen tisztelt Uram! Nem vagyok a hangzatos phrásisok barátja, — azért engedje meg, hogy a Tompa-szobor érdekében hoztam intézett nagybecsű levelét egyszerű köszönettel nyugtazzam — beösmervé ez által azt, hogy megyénk nagy szülöttje s nekem ezenfelül hálás emlékembe zárt barátom és Mentorom emlékét, bizonyos külalakban is megörökítendő eszme, legmagasabb fokú rokonszenveimet bírja, s hogy ugyanezért melegen üdvözöltem a sárospataki ifjuságnak ez irányban tanúsított nemes föllángolását.

Az Ön megtisztelő bizalma kötelességemmé teszi annak constatálását, hogy ezen lelkes ifjuság jóval ezelőtt szintén megkeresett engem azon bizalmas fölszólítással: „álljak én az ügy élére.”

Jól tudom azt, hogy mindkét fölhívás hoztam való intézésének alapoka nem szerény egyéniségemben, hanem azon benső viszonyban nyeri magyarázatát, mely irodalmunk ezen elsőrendű nagysága s köztém, dacára a köztünk létezett nagy karkülönbségnek, halála percéig zavartalanul fönnállott.

Dacára azon soha nem szünhető kegyeletnek, mely az ő emlékét nálam — ki előtt évek hosszú során a nagy költő, nagy lelkipásztor s nem kevésbé nagy ember egyaránt revelálta szelleme, jelleme és szíve kiapadhatatlan kincsforrásait, — s a kin kívül csak lelkének méltó fele s irodalmunk szenvedtek kora halála által nagyobb veszteséget; én azon sajátos helyzetbe jutottam, hogy a nemes ifjuságnak hoztam intézett fölszólítására csak hallgatással válaszolhattam.

S épen ezért most kétszeresen le vagyok Önnek nyílt leveleért kötelezve, mivel az a megtiszteltetésen kívül módot nyújt nekem arra, hogy elmondhassam az ifjuság fölhívásával szembeni hallgatásom valódi okát. Valóságos lelki kínt okozott nekem e hallgatás kegyesere. De nem szólhattam, mert nem tartom megengedhetőnek azt, hogy bármily kifogástalan, de prózai indokolással gyöngédtelen kézzel töröljem le a nemes ifjuság magasztos idealizmusának megbecsülhetlen himporát. Félttem attól, hogy ifju barátaink eszményi álláspontja nem alkalmas arra, hogy a meglett

férfinak a modalításra nézve ellentétes érveit más mint ideális szempontból megítélhesse. S ez annyival jobban fájt volna, mert ellennézetem indoka ugyanazon kegyelet, a mely Öket is lelkesítette s a mi nálam nem is lehet másként, mert az én veszteségem nagyobb az övéknél. Ők csak a nagy költőt gyászolják; én azonfelül a barátot s szellemi jöltevőt, a kinek köszönhetem legnagyobb-részt a mivé váltam. Most Ön, a férfi szőlőm hoztam, nincs okom az aggodalomra, hogy Ön, a ki az eszményi fölfogás mellett a realis eredményvel is számot vet — meg ne értsen. Ismételve köszönöm Önnek, hogy módot nyújtott nekem arra, hogy helyrehozhassam a lelkes ifjuság ideali-musának gyöngéd kimélése által reám nehezedett mulasztásomat.

Az emberiség legfőbb kincse a kultura. Kik e téren nagyot művelnek, az emberi nem jöltevői, mert a szellem és a tudomány az emberi nem közös vezérszövevényei. Az édes anyai nyelv viszont minden nemzetnek legfőbb kincse. A nemzet fajlagos egyedisége ebben s ez által nyer kifejezést, mivel legtöbb esetben a nyelv s a haza fogalmai fedik egymást. S ha mar a nyelv pusztán technikai művelői is nagy érdemmel bírnak; sokszoros azoknak az érdeme, kik az anyanyelven oly eszméket hirdettek, a melyek az emberben a hit, a humanizmus, a hazaszeretet s a szív eszményi világának föltárása által lényünk jobb érzelmeinek ideálját cultiválják — azon látókok, kikből az isteni szikra szól: a költők.

A mely pillanatban ezek iránt a kegyelet esökken — a nemzet veszít önbecsérzetében. A mint ez megszűnik: meghalna maga a nemzet is.

Azonban nézetem szerint egy valódi, egy nagy költő — született legyen bárhol is — az egész nemzet büszkesége ép úgy, mint közös kincse a nemzetnek mindazon eszme, a melyet hirdetett. Kegyeletes emléket tehát kell, hogy az egész nemzet zárja szívébe. Ezen kegyeletnek megörökítése az egész nemzet kötelessége. En egy nagy költő emléksobrát országos érdekű kérdésnek tartom.

Sajátos, csaknem cantonális államszerkeztünkönél fogva nem merem ugyan egészben tagadni azt, hogy lehet némi jogosultsága a particuláris emlékszobornak is. Egy azonban elvitázhatlan, s

ez az, hogy azon cantonalizmus, mely magának jogokat vindikál s ebből kifolyólag magára kötelességeket ró, nem térhet ki egy rideg kérdésre adandó válasz elől. S ez az: „képes-e egy megye nagy szülöttjéhez méltó emlékszobrot létesíteni?” Mert, habár az emlékszobor végső lényegében, nem anyagi értékében, de a kegyelet coefficientében nyeri is legfőbb becsét, a művészi becs nem választható el a materialis értéktől. Szerintem az emlékszobornak nem csupán a kegyelet eszméjét kell kifejeznie, de egyszersmind meg is kell felelnie a megörökített egyén kegyeleti becsértékének. E nélkül szoborállításra gondolni lehet ugyan, mely kétségtelenül kegyeletes; de szerény nézetem szerint soha sem megengedhető cél.

Senkinek nálamnál nem fájt jobban az, hogy nagy költőnk, ki méltán sorakozik Arany, Petőfi s Vörösmarty mellé — nem honoráltatott a nemzeti közvélemény által annyira, hogy neki a nemzeti kegyelet ama nagyok mellé az ország szívében állítson emlék-szobrot, hol az nemesak jogosult lenne, de hol nézetem szerint egyedül lenne méltó helye. Nem érttem ezen hidegséget, s nem értem ma sem. Fájdalom! nem történt s valószínűleg nem fog létesülni soha! Pedig az, a ki — hogy többet ne említsek — a nemzet egy immár hála Istennek átelt keserves korszakában allegóriáiban a Genius nyelvén leghűbb dalnoka volt a nemzet bánatának s legbuzgóbb ébresztője azon reménynek, a mely nélkül nem létezhetik nemzeti föltámadás, ennyit — különben is a legnagyobb Coryphaeusok egyike lévén — nagyon is megérdemelt volna. Nem voltam idealista soha, épen ezért nagyon tudom azt, hogy a kegyelet nagyon is szent érzelem ugyan, de ez is alá van vetve emberi nemünk azon megmagyarázhatatlan gyöngeségének, hogy nagyon is függ az idő kategóriájától, s vagy közvetlenül nyilatkozik, vagy soha. Az elveszett percek egyszersmind sirásói a legkegyeletesebb eszmének. S azt hiszem, ez szánandó prognosticonja egy országos Tompa-szobornak!

Hogy miért nem tudok hevülni a particuláris emlékszobrokért? elmondtam fent. Ismélem: vagy egészben méltót, vagy semmit.

Ha azonban úgy vélnék, hogy ez ily merően nem állhat meg; én meghajlom. De ekkor

T Á R C Z A.

Templomban.

Világosság hatalmas böles ura!
Örök felség, én Istenem!
Ki lelkem dala kelni engedéd
Dicsőséged hadi zeugemem.
Mit lomb s virágok illatában
Hatalmas újad írt esodásan.

A nyíló róza, s a kinyílt szírom,
Sárgult avar, hulló haraszt:
Varázserővel hatja lelkem át,
A fény, az árny, bí, von, maraszt,
Az ébredő s hunyó világon
Mindenható erőd esodálom.

Fenn, a magas mennyből végetlenül,
Az égő rap sugarítan
A fellegen mikor villámot ont,
Duló vihar esatában
Te szólsz, lelkem megérti szódat,
Hinni tanít ez égi szózat.

A zöldelő ág, hajlongó bokor
Hús arnyéban dalló madár
Neked, nekéd ad halát, szárnyaló
Fohász dala egedbe száll.
A völgy, halóm, dus lombozattal
Téged dicsőit és magasztal.

Hozzad siet a fájó szív kebel.
Te adsz, te adsz enyhületet.
Te gyógyítod a szenvedés sebét
Te gyógyítod a szíveket.
Te vagy, te vagy megnyugtatója,
A szenvedők vigasztalója.

Hallgass meg minket is világ Ura!

Tekints reánk ha keresünk.
Hasson magasba ma, trónod elé
Buzgó imánk és énekünk.
Egy nép imád, egy népnek ajka
Zendül ma kerve haladadra.

Borsody Béla.

A nemtők életéből.

A rimaszombati nőegylet 1889. január 20-iki estélye alkalmára írta és felolvasta: Lőrinczy György.

Valaha — nagyon-nagyon régen — mikor még az emberi nem sorsát közhit szerint a földfeletti hatalmak igazgatták, az erők és tulajdonságok égi nemtői egy szerencsétlen gonosztevőre ítéletet hozni jöttek össze a fellegek között. Miként a törvénytanácsban szokás a lágy pámlagokon sorban ki-ki elfoglalta azon helyet, mely hatalmi rangsorozata szerint megilleté. A tanácsban a leghatalmasabb: az Igazság elnökölt bekötött szemekkel, kezében az obligát mérleggel, s rendelé, hogy a bűnös elővezetessék.

Ez valami elzüllött, kóbor földi lény lehetett, kinek elvadult ábrázatán, rongyos öltönyén, gonosz tekintetén nagyon is meglátszott, hogy az alvilág gonosz szellemeinek rossz társaságába keveredett. Az Igazság szoborként egyenesedett fel; a Jóság arca azt látszik kifejezni, hogy a bűnöst nem ismeri; a Mértékletesség még, mint gyermeket látta valahol egy szegényes tanyán; az Aztatlanság már el is felejtette s a Hit-nek sohasem sikerült vele szóba állhatnia.

Síri esodasságban állott fel ekkor a Megtorlás nemtője mint vádló. A meggyőződés szigorú hangján adta elő, hogy a vádlott, ki már kisebb bűnökert gyakran volt büntetve gyilkosságot követett el, ninek büntetésül a vádlott fejére halált kíván.

Az Emlékezés nemtője észrevette, hogy a Korszalem arca elpirult, de nem szólt közbe. Majd felállott a Remény nemtője s a gyilkost védelmébe fogadta. Hévvél, szenvedélyvel beszélt, minden képzelhető melegséget felhözva a bűnös védelmére, de a bírák arca kerlelhetetlenül merev maradt.

S rövid tanácskozás után — miközben az Igazság kezében erősen lebillent a mérleg azon serpegyője, melyben a vádlott bűnei felhalmozva voltak — az elnök kimondta a — halált.

A Hit nemtője közeledett ekkor az elítélthez; véres kezeit megfogta szelid kacsóival s biztatón sügta fülébe: „Ne reméj, én melletted leszek a bitófa alatt is, és édes szavam balzsamával megkönnyítem halálotdat, homályos tekinteted elé a feltámadás bűnőjös látományait varázselom.”

A roskadozó bűnös e szelid szavakra úgy érezé, mintha új erő szállna elernyedé tagjaiba, s biztos léptekkel haladva el bírái előtt, önként nyújtá a hóhérnak kezét, hogy összekötöztessek.

Mikor az elítélt kivetették a teremből, a nemtők gyülekezetéből egy halavány vézna kis alak lépett elő. Eddig alig vették észre társai, csak mikor esekélyke holmiját hóna alá szorítva, esengő tekintetét végigjártatta a kerlelhetetlen gyűlés során, fordultak felé mindnyájan, s a Gondviselés nemtője — egy jóságos képu öreg néni — elmosolyodott . . . Neki ez a kicsinyke nemtő + leánya volt.

Még engem meg sem hallgattatok — szólott a kis alak reszkető hangon, — pedig fontos okokat tudok, melyek alapján az elítélt felmenthető. Anyját korán vesztette el s nem volt ki a gyermek zsenge szívében felnevelte volna a szeretet és lelki tisztaság szunytyadó esirait; — soha sem járt iskolába, hol megtanulhatta volna a jó és rossz közötti különbséget, éhezett s fázott, s nem volt ki védte, oltalmazta, halára ébresztette volna. Én, a Könyörület — kegyelmet esdek az elítélt számára.”

is fölmarad egy nagyon megfontolandó kérdés. Tompánk szülővárosának építészeti viszonyai az eszme megvalósítása elé áthághatlan akadályokat tolnak.

Emléksobornak megfelelő tér és staffage kell. Rimaszombatnak közttere kevés, a mi van alkalmatlan.

A létező két tér közül a piacon — nem reflectálva itt bizonyos kicsinyes felmerülhető felfogásra — a szobrot nagyon nyomná a nehézkes katolikus templom.

A törvényszéki palota előtti vásártér lehetetlen.

A „Széchenyi“-kert rendeltetésénél fogva alig lenne alkalmas; azonfelül a kegyeletet eldugni nem szabad.

Elejtve tehát a főkérdést, hogy t. i. méltó szoborhoz elég pénzünk soha sem lesz; nincs sehol hozzá való tér.

Országos emléksoborról szó sincs. Ennek reményéhez én nem vagyok eléggé sanguinicus. Kezdeményezésére pedig természetesen nagyon kicsinynek érzem magamat.

A rimaszombati emléksobrot illetőleg, feljebb vannak azon indokaim, melyeket az ifjúsággal szemben nem láttam opportunusnak elmondani, nem akarván őket nemes idealismusokban zavarni. Az Ön felhívása folytán azonban szint kellett vallanom. S nyíltan ki kell mondanom, hogy a rimaszombati Tompa-szobor eszméjét nem tehetem a magamévá. Ebből önként folyik, hogy — bármily megtisztelő lenne is reám nézve a feladat — nem állhatok oly mozgalom élére, mely bírja ugyan teljes sympathiamat, de nézetem szerint a célhoz méltóan nem oldható meg.

Hanem nagyon tudnék érdeklődni egy más alapon létesítendő Tompa-émlék megvalósítása iránt.

Bátor vagyok ezennel az eszmét fölvetni, s azt hiszem, hogy az nem lesz méltatlan közös kegyeletünk tárgyához. S azt hiszem, hogy ezen az uton ezélt is érünk.

Tompánk irodalmi hagyatéka által „aere perennius“ emléket hagyott mindaddig, míg magyar szó fog zengeni a hazában. Állítsunk mi Gömöriek is neki egy ércnél maradandóbb emléket azonképen, hogy indítsunk gyűjtést egy Tompa-alapítvány javára, mely hozzácsatoltatván a siremlékből fölmaradt összeghez, letéve a tudományos akadémiánál, azon időkre is föntartsa a nyelv-művelődés terén az ő nevét, a midőn a tervezett s általam nem helyeselt rimaszombati emléksobrot már rég megsemmisítette volna az idők vasfoga.

Úsupán a mód más; a cél ugyanaz. A kezdeményezés dicsősége úgy is a nemes ifjúságé maradna, s reményem, hogy ők átlátják, hogy igazam van s esatlakozandanak ezen irányhoz.

Teljes sikert azonban nézetem szerint csak örök hódolatunk tárgyai: a hölgyek szerezhettek. Tegyük le ez ügyet az ő áldást hozó kezeikbe. Ők tudnak a szív hangján a szívhez szólani. Nekik írta a megdicsőült gyönyörű imáit. Hányan köszönhetik közülök Tompának a vigaszt s megnyugvást, midőn nemes szíveiket a bánat vagy fájdalom terhes felhői árnyalák be? Ők legyenek szószólói ez eszmének nálunk, kik tőlük megtagadni semmit sem tudunk.

Igy azután kegyeletünk fogja Tompánk em-

lékét siremléke által őrizni a hanvai temetőben; ugyanezen kegyeletünket pedig a nemzetre s nyelvünkre nézve hasznosabban s így nem méltatlanabban fogja fennbírdetni örök időkre az akadémián a tekintélyes összegre növelt Tompa-alapítvány, s cultuális szempontból és áldást-hozóban, mint bármely emlékszobor Rimaszombat városában.

Fogadja igen tisztelt Uram kiváló nagyra-becsülésem őszinte nyilvánítását

Hanván, 1889. január hó 16-án.

Hanvay Zoltán.

A nőegylet estélye.

(1889. január 20.)

Fényes és a sablonszerű unalmas estélyek fölött magasan kiemelkedő, élvezetes estét szerzett a rimaszombati lelkes nőegylet a közönségnek folyó hó 20-án. Ha jogom volna a naivitáshoz, kihuzhatnám magamat azon kötelesség alól, hogy ez est részleteit leírjam, mert senkiesem esodálkoznék ha azt mondanám, hogy a temérdek női szépség szemleletében szemeim elkápráztak s nem voltam képes megkülönböztetéseket és megfigyeléseket tenni. De az én kötelességem, hogy lehetőleg megközelítve a valóságot, híven refeláljak ez estéről, mely — bízton tudom — mindnyajunk lelkében, sokáig édes emlék gyanánt fog elni.

Az estélyt gróf Almássy Arthur zongorajátéka nyitotta meg, kitűnő technikával és praecisitással arlott elő néhány szép magyar dalt, melynek egybeolvasztása ritka izléssel volt eszközölve. A közönség újra meg újra kihívta a grófot, ki a közhajnak engedve, ismételtén eljátszott néhány szép dalt, melyek után a közönség zajos tapsai között vonult vissza.

Rövid szünet mulva a közönség feszült várakozása között gördült fel az előfüggöny, mialatt a coulissák közül fehér és zöld bengáli s magnesium fény ömlött elő s mysticus fénybe burkolta a színpadot, melyen az „Ej királynője“ pompás esportozatban kápráztatta a szemeket. A háttérrel csillogó ég képezte, melyből az „Ej királynője“ (Máriássy Lászlóné) tör elé balkezeiben fénylő holdat ragyogtatva. Lábai alatt ültek a Szelidség (Bornemisza Anna) — kezében szerepe symbolumával egy galambbal, és az Átlatlanság (Madarassy Vilma) fehér lilomággal. Közöttük bájoló esportozatban: a Szerelm (Benkovies Vilma) fejét a Hűség (Sztaniszlavszky Adolfné) vállára hajtva; a Boszu (Kubinyi Andorné) magasra emelkedő törrel támadva a szunyadó Erényeket, a Feltökénység (Glósz Margit) karjára csavart kígyóval, a Szépség (Fábrly Iduna) keeses mozdulattal nyújtva Eris aranyalmáját a Remény (Madarász Margit) felé, míg a Szerénység (Szabó Aranka) kezében tarka virágkosárával, remegve húzódik vissza a Bánat (Csider Gizella) szobráról, mely felrehozódva sötét gyászfátyolába burkolódik.

Mindent azonban látni kellett, hogy az ember szemét elkápráztassa. A közönség frenetikus tapsokban tört ki újra és újra, s az élőképet ismételtén be kellett mutatni.

A zajos tetszésnyilvánítások és eljenzések után Dobozy-Radvány Alice urnó lépett a színpadra Perek Samu kíséretében, duettben énekelvén a „Király fogás“ egy gyönyörű áriáját. Kétségkívül e píece egy fénypontja volt az estének. Dobozy urnó gyönyörű, magas iskolázott kedves sopranja a Perek Samu ur hatalmas lágy baritonjával s a Wagensommer János ur pompás zongorakíséretében oly bájoló harmoniába olvadt össze mely előadásuknak a dilettantizmus niveaux-ja felett álló valódi és teljes művészi értéket adott. A művésznőnek a közönség sorából díszes koszorút nyújtottak fel, mely nemesak a művészetének, de azon buzgóságának is elismerése volt bizonyára, hogy messzi földről nem sajnált körünkbe fáradozni a nőegylet nemes céljait előmozdító.

Következett a felolvasás, melyet dr. Veres Samu ur hirtelen történt váratlan elutazása miatt Lőrinczy György tartott, felolvastván a „Nemfők életéből“ ezimű allegóriáját, melyet lapunk mai tárczájában közlünk.

Azután ismét Dobozy-Radvány Alice urnó lépett fel, s Kahle-Wilt Janka urnó zongorakísérete mel-

járattal utakon keresztül — a szegény, árva Könyörület. Viseltes ruháskái már kezdtek leszakadozni vézna alakjáról s a hideg és a sok mindentéle szenvedés majdnem kimerítették erőit. — Egy este (bizonyára Karácsony táján lehetett, mert a fák zuzmarával, az ereszek jégesapokkal voltak tele) szerény hajlék felé vonszolta fáradt tagjait. Gondolkozás nélkül — szinte ösztönyszerűen vándorogott a kisdud házaeska felé, mert látta, hogy valahány ruhátlan, szegény gyermekkel találkozik, az mind arrafelé siet.

Mikor odaért, megjegyezte magának, hogy e házaeska milyen különösen épült. Minden téglája más és más volt, mintha a világ valamennyi tája felől hordották volna össze. Aztán — nem volt ám iten bezárva se kapu, se ajtó . . . a mi nyilván arra mutatott, hogy ide szabad a belépés mindenkinek.

Már az udvaron nagy meglepetés várt reá. Jóságos arezu asszonyság jött elé s kézen fogta gyöngéden, kedveskedő nyájassággal beszélve hozzá: „Jöszte gyermekem, bizonyára fázol, odabann jó meleg ruhát, üdítő italt, eledelt kapsz, az majd jól fog esni néked!“

Óh! milyen kedves hangok voltak ezek! A kis Könyörület sohasem látta e jó asszonyság arcát, mégis úgy tetszék neki, mintha édes anyjához, a Gondviseléshez nagyon, de nagyon hasonlított.

Azután a hogy belépett a nagy, tágas, meleg szobába, mely tele volt sok fénylő karácsonyfával, szelid tekintetű, kedves arezu jó asszonyságokkal s azokkal az árva gyerekekkel, kik nemrég rongyokba burkoltan vándorogtak az utcán, futva a hideg és a nyomor dermesztő fagya elől; — körülvették őt és üdvözölték valamennyien: meleg ruháskát huztak tagjaira, édességeket, esemegét és etelt hordtak elé s még biztatták is, hogy ami itt van mind az övé, csak vegye birtokába, már ezután mind g ez lesz az otthona, mert itt a szegények, gyámoltalanok és szevedők pihenő fészke van.

A szegény kis Könyörület — a kit annyi fényes társaságból kiüldöztek — csaknem sirva fakadt. Megha-

lott énekelte néhány kedves magyar dalt, melyeket a közönség zajos tetszésnyilvánításokkal ismételtetni kért.

Még a Huszth Lajos, Bodor Armin, Perek Samu és Szabó József urak kitűnő férfi-négyese következett, melyet Wagensommer János dalárdái karnagy vezényelt ritka szabattossággal, s helybeli dalárdák e kitűnő négy erőjének előadása is sokáig tartó taps és eljenzéssel jutalmaztatott, melynek esillapultával az előfüggöny felgördülte után az előbbi bengáli és magnesium-fénybe szinte fűrődve tűnt elő a második élőkép: „Amor ébredése.“

Bájoló esportozat! melynek elrendezése valóban művészi izlésre vall. Az előtérben szunyad a kis Amor (Groó Bela) feléje szeliden hajlik egy kis Tündér (Madarassy Ilonka), míg körülöttük a kikelet kedves virágai: a Baraczk (Sztaniszlavszky Adolfné), Gyöngyvirág (Madarassy Vilma), Rózsa (Bornemisza Anna), a Pipacs (Csider Gizella) rikító vörös mezben, a Marguerit (Madarász Margit) saját nevérlől nevezett virágaiban, a szelid Nefelets (Dancs Erzsike) a legkéőbb nefelets szelid mosolyával, s a Hiacint (Máriássy Lászlóné) szinte még dideregve kelve ki a hóból, melyet igen taláiban a mouff jelképezett. S e bájoló virágcsoport között röpködött egy kis Lepke (Farkas Matild) kiterjesztett szárnyakkal.

Lelkes tapsvihár zúdult fel ismét s zajosan hívták a lámpák e' a rendezőket: Mihalk Dezső urat, ki az elő képek rendezését valódi művészi izléssel s fáradságot és áldozatot nem kimélő buzgalommal vezette: — Törköly József urat, ki az estélyek és előadások rendezésénél valóban nélkülözhetetlen tapasztalatával és tapintatosságával fogva is. Heine Frigyes urat, ki a szereplő hölgyek masqué-jait ritka ügyességgel festette meg s ki Mihalk Dezső urral együtt egy egész hetet városunkban töltött egyedül az előadás sikere érdekében.

S azt hisszük, kötelességünk nekünk is a közvélemény nevében, — melynek igénytelen kifejezői vagyunk — őszinte köszönetet mondani első sorban a közreműködő hölgyek és uraknak, kiknek áldozatkészsége valóban elismerést érdemel, másodsorban a rendezősegők, s annak kebelében Bornemisza Lászlóné, Molnár Bornemisza Emma, Beliczky Viktorné, Abonyi Jánosné, Farkas Abrahámné, Groó Vilmosné, Samarjai Jánosné és Raisz Miksáné, urnóknak, kik az előadás létrehozatalán önzetlen és nemes buzgalommal betekent át fáradoztak. Az általános és megérdemelt elismerés mellett legyen jutalmuk azon éles tudat, hogy midőn leghumanusabb intézményeink egyikét anyagilag előbbre vitték, egyszersmind társadalmunk felélelítésére is hathatós befolyást gyakoroltak.

A nagyszámu és díszes, előkelő közönség a Három-Rózsa nagy termét egészen betöltötte, s előadás után a fiatalág tánczra kerekedett, mely kivilágos kivirradtig tartott. Argus.

Az 1889 évi főszorozás alkalmára megállapított bizottság szervezeti, utazási és eljárásai tervezete, a sorozó bizottság polgári osztályának részére.

Kezdetét veszi a sorozás Dobsinán márczius hó 2-án, következőleg utazik a bizottság márczius 1-én Dobsinára, a sorozandó hadkötelesek száma: I. k. o. 66, II. k. o. 52, III. k. o. 40, IV. k. o. 34, összesen 192 fő. Polgári elnök az alispán, polgári tagok: Sárkány Miksa, Szontagh Boldizsár m. biz. tagok, polgári orvos dr. Maurer Arthur járási és tbeli főorvos.

Márczius hó 3-án utazik a bizottság Rozsnyóra. Márczius hó 4-én sorozás a városi járás területéről, polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Néhrer Mátyás és Markó J. Imre, polgári orvos dr. Maurer Arthur járási és tbeli főorvos. Sorozandók száma I. k. o. 45, II. k. o. 29, III. k. o. 20, összesen 94 fő.

Márczius hó 5. 6. 7. 8-án soroz a rozsnói fűszolgabírói sorozó járás, sorozás alá állit I. k. o. 359, II. k. o. 248, III. k. o. 167, összesen 765 főnyi hadkötelest. Polgári elnök az alispán, a bizottság polgári tagjai: Szontagh József és Mariássy Barna m. biz. tagok, polgári orvos dr. Maurer Arthur járási tbeli főorvos.

Márczius hó 9. és 10-én utazik a bizottság Jolsvára. Márczius hó 11-én soroz a jolsvai városi sorozó járás, sorozás alá állitatik I. k. o. 30, II. k. o. 11, III. k. o. 14, összesen 55 hadköteles, polgári tagok Basilidesz Gusztáv és Madarász József m. biz. tagok, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Márczius 12. 13. 14. 15. 16. napjain soroz a nagy-rőzei fűszolgabírói sorozó járás Jolsván és állit I. k. o.

tottságtól és örömtől remegő kezeikkel bontogatni kezdé édes anyja bizományát a kis batyut, s maga is szelid gyönyörrel és meglepetéssel tapasztala, hogy annak ismeretlen mélyiről mily szép és értékes tárgyak kerülnek elő. De ő szétosztotta azokat egytől-egyig a jelenvolt hölgyek között: egyiknek királynői koronát tűzött homlokára, másinak a szelidség, harmadiknak az ártatlanság, majd a szépség, szerénység és hűség koszoruját. Azután a többieknek is jutott a Gondviselés ajándékából: egyiknek édes reménység, másinak tarka szép pillangó, avagy egy róza, gyöngyvirág, szelid nefelets virító pipacs és barackvirág, vagy hiacint, ismét egyiknek ajkára a dal örök varázsát, másinak a szerelem tüzet lehelte s még a kinek a bánat, vagy a feltökénység és boszu sötét köntöse jutott, az is úgy érezte, hogy édes és jóleső azt viselnie a Könyörület kedvéért.

S mikor már lelkesültségében szinte elpredálta batyuja tartalmát, így szólott pártfogóihoz a kis Könyörület: „Isten veletek, jó lelkek, látom, hogy ti megörzitek az én emlékeimet, most hát elmegyek azokhoz, akik még nem ismernek engem, — de visszatérek látogatónul jó szíveitekbe mindannyiszor, valahányszor az árváknak és szenvedőknek szüksége lesz rátok és — reám. Addig is őriztétek meg e esekely ajándékokat, miket érettem anyám a Gondviselés köldött számotokra.“

S tovább vándorolt.

Pártfogói pedig — azok a jószívű, kedves nők — e mai estén bemutatják önöknek a Gondviselés azon bájoló ajándékait, melyeket az emberszerető Könyörület kedvéért az árvák és szenvedők érdekében felöltöttek.

. . . S a Könyörület és jótékonyág legbiztosabb fészke örökre a gyöngéd női szív marad.

361. II. k. o. 223. III. k. o. 188, összesen 774 hadkötelest. Polgári elnök alispán, bizottsági tagok Heinzelman Alfréd és Podharszki Endre, m. biz. tag, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Március hó 17-én utazás Nagy-Röczére.

Március hó 18-án sorozás a nagyröczei városi sorozójárárs részéről, mely sorozás alá állit: I. k. o. 23, II. k. o. 12. III. k. o. 7 összesen 42 hadkötelest, polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Mihalik Dezső, Bárdossy Pál m. biz. tag, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Március hó 19-én utazás.

Március hó 20-tól ápril hó 2-ig az ujonezozas a vármegye területén szünetel.

Ápril hó 3-án érkeznek a sorozó bizottság katonai és honvédségi tagjai Rimaszombatba.

Ápril hó 4. 5. 6. 8. 9. napjain állit a rimaszombati főszozlabiról sorozó járás az I. k. o. 222, a II. k. o. 220, a III. k. o. 187, összesen 699 hadkötelest. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok Okolicsányi Gáspár és Samarjai János, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Ápril hó 10. 11. 12. 13. 15-én soroz a rimaszécsi sorozó járás és állit I. k. o. 316, II. k. o. 214. III. k. o. 207, összesen 737 hadkötelest. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok: Madarassy Gyula és Fáy Viktor, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Ápril hó 16-án állit a rimaszombati városi sorozó járás I. k. o. 43, II. k. o. 22, III. k. o. 32, összesen 97 hadkötelest. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok: Institörisz Endre és Nagy Ferencz, polgári orvos dr. Szabó Samu megyei főorvos.

Ápril hó 17-én utazás Tornallyára.

Ápril hó 18. 19. 20. 21. 22-én szünet a husvétii ünnepek miatt. — végre

ápril hó 23. 24. 25. 26. 27-én állit a tornallyai sorozó járás, I. k. o. 324, II. k. o. 224. III. k. o. 164, összesen 722 hadkötelest. Polgári elnök az alispán, bizottsági tagok, Szentmiklóssy István és Moesz Miksa, polg. orvos dr. Szabó Samu.

A sorozás mindenütt az ujonezozás előmunkálatok tüzetes megvizsgálásával veszi kezdetét, azután elintézetnek az igény jogosultsága tekintetében a felszólamlások. Következik az állítás, a lajstromkönyv sorrendje szerint, megvizsgáltatnak a póttartalék és honvédség nyilvántartásából czimvesztés folytán állittatni rendelt hadkötelesek vagy ezeknek megvizsgálandó hozzátartozók, és mindezek után lezáratik a sorozási eljárás és elkészittetik az állítás eredményéről szóló kimutatás.

Az alispánnak történhető akadályoztatása esetén helyettes elnökül Dobsinára és Rozsnyóra Szontagh József, Jolsvára és Nagy-Röczére Mihalik Dezső, Tornallyára Tornallyai Zoltán, Rimaszombatba Lukács Géza első alvezető küldetik ki.

Rimaszombat, 1889. január 10.

Börnemisza, alispán.

Hirek és vegyesek.

Helyreigazításul. T. Szerkesztő ur! Van szerenésém kiértesíteni, hogy a klenőci tűzkárosultak Ó Felségétől 500 forint és a klenőci evang. egyház külön 100 forint segélyadományban részesült, mely utóbbiért az egyház előjárásága a bekövetelt szokásos nyugtákkal halafeliratot intézett a magas trónj számolya elé. — kívánva, hogy Ó Felsége magas trónja mindenek felett tündökljön és a mindenható Isten kegyelméből még soká uralkodjék diadalmosan a magyar haza és összes hű alattvalóinak boldogítására! — Rimabrézó, 1889. január 25. Tisztelettel Sölcz Miksa, klenőci egyházi felügyelő.

Közügyülés. Ma, január 27-én, d. u. 2 és fél óraker tartja meg évi rendes közgyűlést a helybeli kaszinó egyesület. A gyűlés tárgya: a választmány jelentése a felölt 1888. évről, eshetőleg indítványok. E gyűlésre a kaszinó tagjai annnyival is inkább meghivatnak, hogy a tárgyalás befejezte után a felölt évben járatott hírhapok és elhasznált kártyák el fognak árvereztetni.

Esküvő. Poltsich János, helybeli főgymnasium tanára tegnap, szombaton, tartá esküvőjét Hartwig Erzsébet asszonnyal Losonezon. Aldás frigyökre!

Dr. Czekus Miklós, a tiszaí ág. ev. püspök fia, mint a R. H. írja, a budapesti egyetemen közegészség tanári oklevelet nyert. Megyénkben három főgymnasium van, melyeknek mindentékező már a közel jövőben egy-egy közegészségi tanára lesz szükség. Ohajandó volna, hogy a fentebbi szép pelda nyomán a mi orvosaink is tegyék te ama — szakembereknek amugy sem nehéz — szigorlatot, mert az egészségügyi tanárság nemcsak megüztelő, hanem az aránylag esekelyi fáradságot szép anyagi hasznót hajtó állás fog lenni.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli nőegyesület elnöksége lapunk útján legmélyebb köszönetét nyilvánítja mindazon hölgyeknek és uraknak, kik nagybecsű közreműködésükkel a folyó hó 20-án rendezett előadás sikerét előmozdítottak. Különösen pedig Törköly József, Mihalik Dezső és Heinzel Frigyes uraknak, kik időt és fáradságot nem kímélve, az előadást megelőző napokon az előkészületek megtételén buzgólkodtak. E nyilvános köszöneten kívül az ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben elért siker, fáradságunknak legmúltóbb jutalma.

Adomány. T. Hamahár Karoly ur a Tompa-szoborra öt forintot küldött. Fogadjá legmélyebb köszönetünket Dr. Veres b. e.

A Tompa-szobor részére. T. Búzy Márton ur ivén Pelsőzről következő adományok folytak be: Blum Samuel 1 frt. Szilágyi Karoly 1 frt. Pelsőz város 2 frt. Bány Lajos 50 kr. összesen 4 frt 50 kr.

Értekezlet iparügyben. Dr. Bernát István, városunk szülötte, az iparos tanoncziskolák orsz. felügyelője, f. év és hó 24-én, értekezletre hivta össze a katonai börne. u felszerelési czikkék vállalata tárgyában, a ezizmadia, ezipez és timár társulatok elnökeit s több tagot az említett szakosztályokból. Melegen ajánlotta a vállalati szövetkezet megalakulását, felvilágosításokat nyújtott a részletekre szerződési feltételekre, egyességi árakra nézve. Azonban a magas vállalatíi kedvez (50 %) és a feltételek terhes volta a bizottsági kedvre nyomasztólag hatott, mindazáltal az egyes szakosztályok várakozó állást foglaltak s nem valószínű, hogy ezen anyagi érdekeink elősegítését ezelő országos mozgalom, mely a kispárnak a gyárípar ellenébeni megvédését tűzte ki

ezélul, talán mások példája által buzdítottva, képes lesz a vállalkozási szellemet némileg felélesztve, kimozdítani bennünket a tétlenség s bizalmatlanság légköréből. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Pál fordulása. Ha igaz a mit a néphit tart, szép tavaszra s bő termő nyárra lehet kilátásunk. A medve Pál napján szokott felébredni először téli álmából s megteszi első sétáját a szabad természetben, ha az időt alkalmasnak találja arra hogy künmaradhasson, a mi csak enyhe időjárás mellett következhet be, busut mond a talp-nyalásnak s külső zsákmány után lát, ellenkező esetben visszafordul s tovább alszik mint a bunda. Január 25-én azonban zord napra ébredhetett föl s valószínűleg ma már ismét rettenetesen alszik, mert a tél keményen tartja magát, — hó is meglehetősen sok van a kereselyások és szánczások nagy öröme. E jelekből tartós tavaszi jó időt jósolhatunk s majd a nyár a gazdák fáradságát bőven meg fogja jutalmazni. Pál fordulása azonban még más tekintetben is nevezetes nap volt városunkban. A két protestans felekezet papjait is városunk polgárságának színe-java nevéknapiján barátságosan üdvözölte, a két parochián valóságos bucsujárárs volt, élénk bizonyítékául annak, hogy a protestans felekezetek élén a szó szoros értelmében népszerű és közbecsülésben álló egyének állanak.

Papválasztás. A felső-vályi református egyház községben Kalmiczky Endre távozása folytán megüztelt lelkeszi állomásra f. hó 20-án volt a választás. A beadott szavazatokból Kupai Dénes runyai papra 74 szavazatot esett, míg Konez Károly kövecsesi lelkész 55 votumot kapott, így Kupai Dénes 19 szótöbbséggel felső-vályi ref. pappá választott.

Temetés. Kalas Marton helybeli polgár 13 éves leánykája Juliska elhalalozván, esütörtökön a rokonok és ismerősök nagy részvéte mellett temettetett el. Beke poraira.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamara a rimaszombati iparostanoncz iskola részére a szokásos 200 frt segélyösszeget az 1889. évre is megszavazta, s arról a felügyelő bizottság elnökségét is hivatalosan értesítette.

Nagy alapítvány. Czepléden a százas Kossuth-küldöttség rendes évi közgyűlése alkalmából Dobos nevű mérnök száznegyvenezert forintnyi alapítványt tett egy felállítandó Kossuth-gymnasium javára. E nagy összeg a Rök-féle alapítványokra emlékeztet. Így szolgálják a magyarsodás és kultura ügyét az alföld egyik legmagyarabb városában!

A nagyröczei műkedvelő társulat a nemzeti színház közkedveltségű ujdonságát a „Valás után“ című vígjátékot — mint biztos forrásból értesülünk — márczius hó 4-én fogja színre hozni. — Ez előadás iránt nagy az érdeklődés.

A helybeli korcsolyázó egyesület január 20-ára tervezett mulatsága, mely akkor a nőegyesület előadása miatt elmaradt, ma délután fog megtartatni. A kedvező időjárásra való tekintettel azt hisszük, sokan fognak megjelenni a jégpályán, h I Erneszt kitünő zenéje mellett, néhány óránt fiataliságunk élvezetesen fog mulatni.

Farsang. Február 2-án megyénkben négy helyen is lesz tánczvigalom. Tornallyán a „gömörmegei agarász társaság“ rendezi elite bálját, melyre megyeszerte nagy előkészületeket tesznek, e napon bálöz a tornallyai ref. énekkar is. — Jolsván a m. kir. 16 ik féldandár 3-ik zászlóaljának altisztikara rendez bált. — Rimaszombatban pedig a polgári olvasó kör — könyvtárának gyarapítására a „Három Rózsa“ díszteremben zártkörű tánczvigalmat rendez.

A rimaszombati vadász társaság kirándulásaira a héten elég kedvező idő járt. Szerdán egy több tagból álló társaság rándult ki a szomszéd falvak vadászterületére, melynek eredménye tizenegy nyul volt.

Felhívás. Bátor vagyok a tisztelt gazdasági egyleti tagokat tisztelettel felhívni, miszerint tagsági díj hátralékaikat, — mely már ez előtt hónapokkal kimutatva mindenkin-k megküldetett — az 1888-ik évi tagsági díjjal együttesen Hámos Arpád, gazdasági egyleti pénztárnok urnál, haladéknélkül befizetni sziveskedjenek. P. Apáti, 1889. január 12. Vajda Gyula, gazd. egyli. titkár.

Magyarországi néprajzi társaság. E czim alatt egy új nagyobbszabású társaság alakításán fáradoznak Hunfalvy Pál és Herman Antal. A társulat ezéjla összegyűjténi mindazt a mi Magyarországon lakó különböző népek eredeti s jellemző tulajdonságai közé tartoznak: mesék és babonák, mondák és régi nóták, ősi szokások és eszközök, a néphagyomány kincsei, a népélet sajátosságai s a népek eredeti lelki tulajdonságai stb. E jellemző dolgokat, melyeket a rohamosan fejlődő civilizáció napról-napra irtogat, akarja a társaság megmennteni az utókor számára, s így nagyon halás szerepre vállalkozik, a mennyiben az ügy lelkes felkarolása mellett ma még erre vonatkozólag sok becses adatot lehet összegyűjténi. A társaság ma (jan. 27-én) tartja alakuló közgyűlését Budapesten az Akadémia palotájában, melyen a hazai tudományos világ több jeles képviselője vesz részt. Az egyesületnek József főherceg is tagja lesz, ki egyuttal a társulat egyik szakosztályának tiszteletbeli elnökségét is elvállalta. A társaság érdekében kibocsajtott felhívást megyénkbeli Br. Nyáry Jenő és Groó Vilmos urak is aláírták. Tagsági díj: alapító 50 frt, — rendes tag évenként 3 frt.

A szabadkai állami mentelep-osztály február hó 4-én fogja eszközölni az állami ménék kiosztását a fedezett állomásokra.

Marhavész. Sárosmegyében — mint a „Felvidéki Szemléből“ értesülünk — a szarvasmarha állományban ragályos betegség ütött ki. Figyelmeztetjük gazda közönségünket ez állapotra, annyival is inkább, hogy az új állategészségügyi törvény e tekintetben igen szigorú intézkedéseket tartalmaz, a megbetegedés területén zárlatot eszközöl, melyet az utolsó megbetegedési esettől számított három hó elteltével oldoz föl.

A gazdaközönség figyelmébe. Tisza pénzügyminiszter az ország összes törvényhatóságait értesítette arról, hogy az új mintájú kineztári bélyeggel ellátott marhalevel-ürlapok helyett a múlt év december végéig kiállított régi marha és lövelek még e folyó évben is érvényesek sakadálytalanul használhatók.

Talált kulcs. A nőegyesületnek f. hó 20-án tartott előadása alkalmával egy szekrénykulcs találtatott. Tulajdonosa átveheti e lap szerkesztőségében.

Községi és körorvosok nyugdíj intézete. Az orsz. orvos-egyesület a községi és körorvosok nyugdíjazása tárgyában törvényjavaslat-tervezetet dolgozott ki s azt küldöttség által ányujtotta Tisza, Orey és Csáky minisztereknek. A miniszterek válaszából remélni lehet, hogy nemsokára az emberiség eme legnagyobb jöltevei agg napjaikban méltó nyugdíjban fognak részesülni.

A felvidék magyarsodása. Besztercebányai róm. kath. hívek Bende Imre püspökhöz kérvényt intéztek, hogy a plebánia templomban minden második vasárnap magyar isteni tisztelet tartását engedélyezze. A püspök teljesítette hívei kérelmét, s már e hó 20-dikán meg is tartatott az első magyar szent beszéd, melynek meghallgatására a templom hajója zsufolással megtelt. A püspök e hazafias intézkedése lelkesítőleg hat a besztercebányai magyarságra.

Meghívás. A dobsinai községi iskolánál a felévi vizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: január 29-én d. e. 8—1/2 10-ig az I. fiosztály, 10—12-ig a II. fiosztály, d. u. 2—4-ig a III. és IV. fiosztály. — január 30-án d. e. 8—1/2 10-ig az I. leányosztály, 10—12-ig az V. és VI. fiosztály, d. u. 2—4-ig a II. leányosztály. — január 31-én d. e. 8—1/2 10-ig III. és IV. leányosztály, 10—12-ig V. és VI. leányosztály, d. u. 2—4-ig a felső leányosztály. — Ezen nyilvános vizsgálatok minél számosabb látogatására a t. ez. szülők, valamint az iskolai ügyek iránt érdeklődők ezennel tiszteletteljesen meghívattak.

A putnoki népbank. mint takaré- és kölcsönözvetkezet kiadta tizennyolezadik évi üzleti kimutatását az 1888-ik évről. Összes forgalma megközelíti a másfélmillió forintot, mi azt mutatja, hogy a lefolyt év üzleti tekintetben meglehetősen élénk volt. Tiszta jövedelme 8329 frt 52 kr, mely összegnek mikénti felosztásáról f. évi február 6-án fognak a részvényesek határozni. E rendes évi közgyűlésen az alapszabályok módosítása is szóba fog kerülni.

Osgyáni levelezők irja: „Az osgyáni rk. iskolaszék által január 16-án tartott tánczmulatság ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben igen szépen sikerült, mert abban a községi és vidéki intelligencia számos taggal volt képviselve, a bevétel pedig meghaladta a 30 frtot. Hogy mégis a maradék 14 frt, kevesebb a múlt évinél, annak oka az, hogy most nagyobb mérvű kiadás volt. — Belépti díjkon felül fizettek a következők: Vajda Andor 1 frt, Horváth növérek 1 frt, Vasko Márton 80 kr, Antolik Antal 80 kr, Okolicsányi Gyula 80 kr, Molnár Alajos 1 frt 20 kr, Dörner János 80 kr, Drescsik Jenő 80 kr, Szalay Károly 80 kr, Bolyky Gábor 35 kr, Smidt Andor 30 kr, Glajk József 1 frt, Kupcsik József 80 kr, Vajszada Antal 80 kr, Horkovics Gyula 1 frt 80 kr, Laurensik István 80 kr, Kovács Gyula 50 kr, Klein Herman és neje 60 kr, Kemény Lajos 80 kr, Mészáros József és neje 20 kr, Kovácsik Mihály esaládijával 40 kr, Bárd Luzenszky Henrik 1 frt 20 kr. — Fogadják a fentiek az iskolaszék nevében halás köszönetemet. Timár István tanító.“

C S A R N O K.

A promontori kis leány.

(Enekes bohózat 1 felvonásban. Irta Pál Gyula.)

(Folytatás.)

X. Jel. Volt. Lizi.

Lizi. (Belép, meglátja Hänzlt, ijedten) Hänzlt (sirva fakad és keresztet vet magára) Hailiger József, hüfl!

Hänzlt (bűszkén) Nix svóbis, madjar peszélni!
L. Biszt du farukt?!
H. Holec Maul! Éa madjar legin mek fan!
L. Hänzlt!
H. I hász net Hänzlt. Enyim nefe: János!
L. Oh Gott! Oh Gott!
H. Én már nem szeredni svób lány, enyim szíve madjar lánba polondult!
L. Mutta! Mutta! (siránkozva elsiet.)
H. No ja, az folna szép! Ilen fesch jerek nem teremte Lizinek, ilen csak Rézinak teremte. (észreveszi Rézit) Ah, enyim babája jön. (Egyengeti magát.)

XI. Jel. Volt. Rézi.

Rézi (belép, meglátva Hänzlt, nevetésben tör ki) Hänzlt!

Hänzlt. Nix tralala! Engem hivnak Pimzner János.
R. Ne bolondulj lelkem!
H. Én mek fagyok madjar legin, te is mek fagy madjar leán. Számer kvitt! Enim felesig leszel.
R. (nevetve) Jaj, még megijesztes!
H. No persze, hát nincs fan nekem szép fedede pajusz, há? (pórti a bajuszát.)
R. Ne erőlködjél, mert még lelvad. (nevet.)
H. Aztan tudom madjarul káromkodni is: „Azd a fűzfán megfűtyüllözte rézgulaespa pelebuja terremtentette a filágnak!“

R. (hangosan kaczag) Ah... Jaj... (lehanyatlik a székre)

H. (mellére üt) Azért hád én madjar legin mek fagyok. Mosd elmondani egy vers és megkérni fele enim felesignek. (Stellungba vágja magát, németes kiejtéssel): „Sárga-répa, majoránna,
Ne pislogass Rézi másra!
Csupán a te szeretődre —
Most menjünk az esküvőre! (hozzá lép) No, khumm schén. (Meg akarja fogni a kezét.)

Bandi (kivül) Thuhaja!
Hänzlt (ijedten) Kruezezi Türk'n!
Rézi (felugrik örvendve) A Bandi! Az én egyetlen aranyos Bandikám! (Elfut.)
Hänzlt. Já... Ein Bandit'n?... Ein rábló?... Ein betjár?... Au vé!... hcfá pujni el hamar?... (meglátja a fát) Ahá, mek fan... Schuell hinauf. (felmászik.)

XII. Jel. Volt. Rézi. Bandi.

Rézi (kezénél fogva bevezeti Bandit) Csak bátran lelkem, bátran. Ne félj, jó helyre jöttél.
Bandi (szép magyaros öltözetben) Az én kedves bogárszemű Teresikémhez! (megöleli.)
Hänzlt (magában) Huh! ha én most nem a fan lenni!
R. Sokat, nagyon sokat gondoltam rád Bandikám.

B. Hát még én! Biz' Isten aludni sem tudtam
miattad. No, de hadd nézzek! (Forgatja) Tyhü, a pon-
cziusát! Ieb megszépültél, mióta odabagytad a falukat.
Még az Argyilus királyfinak sem volt szebb szeretője!
Hogyis mondja csak a nóta? (Dalol):

Csak egy legény van a világon,
Az is az én kedves galambom... stb.

Együtt: Ez az én szeretőm,
Ez a piczi barna... stb.

Bandi (Dal után megfogja Rézi kezét) No, de
jer, ülj ide mellém, aztán nézz rám szeliden, nyájasan;
hadd gondoljam, hogy a menyországban vagyok! (Meg-
öleli)

Hánzl (magában) No ja, fraulich!

XIII. Jel. Voltak. Schmotzer. Krämer. Babi. Pimzerné.
Lizi.

Schmotzer (óvatosan belép, meglátja a neki
háttal ülő Bandit, meglepetve) Ah!... (kifelé) Pszt,
nur langsam, sounst fligt der Vög'l fort.

Mind (halkan egymásböz) Pszt! Pszt! (a háttér-
ben megállnak).

Hánzl (észreveszi az érkeztetteket, ijedten magá-
ban) Himm'l Krajez! (belehuva fejét a szürbe, hogy ne
lássák meg).

Bandi (Rézihez) Soha... soha sem mondok le
rólad, Teresikém!

Krämer
Babi
Pimzerné } (bámulva) Teresi?!

Lizi
Schmotzer (titkon) Én megdánítani öt madjarul!
Bandi. És ha te is úgy akarod, mint jó magam,
hát a szüretre egy pár lesz belőlünk.

Rézi (Bandi keblére simul) Segitsen rá az Isten
Bandikám!

Mind (megrémlve, hangosan) Au vé!

Rézi (ijedten) Az édes apámék!

Bandi (felugrik) Tyhü, a csillagos egít! még
ennyi esodabogarát sem láttam egy rakáson!

Krämer (Bandihoz lép s szemé közé néz) Há?!

Bandi (felre) Jaj, de nagy kedvem volna a fizi-
miskájára mázolni a tenyeremet!

Krämer (Bandihoz) Hászt du a Hánzl?

Hánzl (a fán, fenhagyon) Na persze! Hánzl
hász!

Mind. Jó!

Bandi. Ni-ni, — e' meg a fán lesekdedt! A
kirilajsomát, hadd kurkálom le izibe. (indul.)

Rézi (visszatartja) Ne bánts, majd lejön magá-
tól is.

Schmotzer (mérgesen) Ferflucht Kerl, mit
megesinálz te ott fenn?!

Hánzl. Az órát nézni, mennyit mutatja. (lejön).

Pimzerné (Schmotzerhez) Ez is penne lenni
a szerepbe?

Schmotzer (mérgesen) Eh, Tajfel! (földhöz
vágja a kezében tartott kalapot.)

Babi (siránkozva) Oh Rézi, Rézi, megölni mozd
a tied Mutta, meg a tied Fajta! Szó a Skándál! Ob'r a
szó a Skándál! (Kezeit tördeli.)

Rézi. Sohse' keseregjen édes szülém. Ez a Bandi
igen derék legény és nagyon... nagyon szeret engem!

Krämer. No i' tank schen!

Rézi. Aztán azt is megígérte, hogy szüretre elvesz.

Babi (halk sikoltást hallat).

Krämer. Jo, an Strick!

Rézi. Amit pedig ő mond, az szentírás. Nem
igaz-e Bandikám!

Bandi. Jaj, de hogy is nem, galambom! (meg-
öleli.)

Krämer. Geszt waider! (Elvonja Rézit Banditól.)

Rézi. De édes apám, ő a káposztásmegyéri biro
fia! Tudja no, aki kelmednek is jó barátja! Ne u rég
jött meg a katonaságból.

Krämer. Mit?... Az enyim Pruderkámé?..

A Miska pácsié?...
Rézi. Az hát!

Bandi. (kalapot emelve) Tisztelteti általam kel-
medet és kéreti, hogy látogassa meg mielőbb szegény
hajlékában a Teresikével együtt.

Krämer. (nagy örömmel.) Himmél heiligesz
kreicz! Ide bamar az enyém karjába, hadd megszorí-
tani a szivemre! (megöleli Bandit. — Babihoz.) Oldi!
kumma tu a her! (esedesen beszélgetnek)

Hánzl (megnyúlt képpel) I' bin a mátsch.

Schmotzer (lehorgasztott fővel) I' a'.

Pimzerné. Hánzl, kumm schön, (megfogja
Hánzl kezét s Lizihez vezeti). Ó is svób, te is svób,
hát épea összepászolni.

Lizi (huzódózva) Ná, — i' móg im nimmer.

Hánzl. Lizi, te is mekpolondulta?

Lizi. Mek!

Hánzl (dühösködve) Moch mi ned ezurnieh, Tu
kennst mi schon.

Lizi. Hát wegn meiner (kezet nyújt). De azdán
nem nézni több óra mutatja.

Hánzl. Szai stád (megöleli.)

Bandi (megöleli Rézit). Edes, aranyos Teresikém.

Rézi (Bandi keblére borul). Most már igazán
boldog vagyok.

Krämer (feléjük tárja karjait). In ewigkeit —
ámen.

Babi (Rézihez). Hanem több kráwall nem csinál-
ni idehaza, és hagyni minket németül peszélui.

Rézi. Isten neki. Tegyen hát az a hatalmas „mi-
nistráns“ ur amit akar. (Megöleli Bandit.) Bandiért azt
is megengedem.

Friczi. (Dal közben egy nagy darab kenyérral
kezében belép s bámulva nézi Bandit és Rézit.)

Rézi, Bandi (dalolnak):

Buza közé száll a dalos paesirta... stb.

Utezu bizony megérett a meggy... stb.

(Dal után mindnyájan tánczra perdülnek, ki-ki a
maga párjával)

(A függöny legördül.)

V é g e.

A magyar kir. pénzügyminiszterium
a magyar földterhermentesítési kötelezvényeknek
mérsékeltőbb kamatozású kötvényekkel való fel-
cserelésére a törvényhozástól engedélyt nyervén,
a convertio keresetül vitelére következő hirdet-
ményben értesít az érdeklődő közönséget:

Az 1888. évi XXXII. t. cz. által a Magyar kir.
Pénzügyminiszter felhatalmazást nyert a forgalomban
levő magyar földterhermentesítési kötelezvényeket — bele-
értve az erdélyi és temesi földterhermentesítési adósságot is — visszafizetésre felmondani, a mennyiben a bevo-
nandó kötelezvények birtokosai az idézett törvény 6. § a
szerint kibocsátandó mérsékeltőbb kamatozású kötvénye-
ket cserébe elfogadni hajlandók nem lennének.

Az új földterhermentesítési kötvények az 1888. évi
XXXII. t. cz. 8. §-a alapján a magyar kir. földterher-
mentesítési alap-igazgatóság által 199 509,000 forint név-
értékű összegben 100, 500, 1000, 5000 és 10000 frtól
szóló kötvényekben bocsátatnak ki, esedékességükig évi
4%-kal osztrák értékben, majus 1-én és november 1-én
lejáró félvi részletekben kamatoznak és 70 év alatt fel-
évenként történő sorsolások után törlesztetnek. Felmon-
dás és nagyobb mérvű kisorsolás a legközelebbi 10 éven
belül ki van zárva.

A kötvénybirtokos a kamatokat és a kisorsolt kötvények értékét a lejárt kamatszervényeknek, illetőleg a kisorsolt kötvényeknek, beszolgáltatása ellenében tetszése szerint felveheti a magyar kir. központi állampénztárnál Budapesten, valamint az eddigi beváltó helyeken, továbbá

Budapesten: A Magyar Általános Hitelbanknál.
Bécsben: A es. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél.

" " A es. kir. szab. általános osztrák föld-
hitelintézetnél és

" " S. M. von Rothschild bankháznál

Berlinben: A Disconto-Gesellschaft igazg. nál és

" " S. Bleichröder bankháznál.

M. m. Frankfurtban: M. A. von Rothschild & Söhne bankháznál.

Az új 4%-os földterhermentesítési kötvények, vala-
mint az azokon levő kamatszervények minden fennálló bélyeg-illeték és adó alól fel vannak mentve, s azoknak a teljes bélyeg-illeték és adómentesség a jövőre nézve is biztosítottak.

A földterhermentesítési kötvények kamatozási és tör-
lesztési szükségletének alapszerű biztosítására törvény
szerint az egyenes adók után szedendő földterhermentesítési pótlék rendeltetik; amennyiben ez a szükséglet fedezé-
sére elegendő nem volna, a hiány az állam általános
jövedelméből pótlendő.

Az 1888. évi XXXII. t. cz. értelmében a jelenleg
forgalomban levő ki nem sorsolt, valamint az 1888.
november havában és 1889. január havában kisorsolt
magyarországi (záradékos vagy záradék nélküli) temesi
(záradékos vagy záradék nélküli) és erdélyi földterhermen-
tesítési kötelezvények birtokosainak a k i e s e r e l é s e r e
4% os adómentes földterhermentesítési kötvényekre
ezennel következő feltételek alatt felajánlatik:

1. A k i e s e r e l é s r e szánt kötelezvények következőkép
fogadtatnak el fizetesként:

a) Magyarországi és temesi földterhermentesítési kö-
telezvények (minden kategóriája) 105 — krral.
hozzáadva az 1888. november 1-től 1889.
május 1-ig folyó 5% kamatszervények fejé-
ben 7% jövedelmi adó levonásával = 4 65% 2 45 krt.
Összesen 107 45 krral.

b) Erdélyi földterhermentesítési kötelezvények 105 — krral.
hozzáadva az 1889. január 1-től május 1-ig
folyó 5% kamatszervények fejében 7% jöve-
delmi adó levonásával = 4 65% 1 63 krt.
Összesen 106 63 krral.

2. Az új 4%-os földterhermentesítési kötvények el-
látva félvi szervényekkel, melyek elsője 1889. évi május
1-én esedékes, névértékü o. ért. 100 frtért **88 1/2% ár-
folyamon** o. é. 88 50 krral
hozzáadva az 1888. november 1-től 1889.
május 1-ig folyó 4% adómentes kamatok
fejében 2 — krt
összesen tehát . . o. é. 90 50 krral

hozataknak számításba.
3. Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4%-os
földterhermentesítési kötvényeknek 100 al osztható név-
értékét, a mennyiben az a beszolgáltatott 5%-os kötelez-
vények beszámítási értékében fedezetét találja míg az
utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlíthető részét a ki-
cserelési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

4. A forgalomban levő kötelezvények birtokosai, a
kik a felajánlt k i e s e r e l é s s e l ö m i k i v á n n a k, kötelezvényei-
ket k i e s e r e l é s e z é l j á b ó l **1889. január 21-től bezárólag
február 9 ig** letenni tartoznak. E letétel történhetik:

A magyar királyi központi állampénztárnál (pénzügy-
miniszteriumi palota), valamint a m. kir. állampénztárnál
(fővámház) Budapesten,

a kir. állampénztárnál Zigráiban,
valamennyi magyar királyi adóhivatalnál, továbbá
a es. kir. államadóssági pénztárnál Bécsben
és azonkívül

Budapesten: A Magyar Általános Hitelbanknál.
Bécsben: A es. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél.

" " A es. kir. szab. általános osztrák
földhitelintézetnél és

" " S. M. von Rothschild bankháznál.

Brünnben,
Lembergben,
Prágában,
Triesztben és
Troppauban } a es. kir. szab. osztrák keresk.
és ipar-hitelintézet fiókjainál.

5. A k i e s e r e l é s n é l t o v á b b á a k ö v e t k e z ő h a t á r o z m á -
nyok irányadók:

a) a k i e s e r e l é n d ő f ö l d t e r h e r m e n t e s í t é s i k ö t l e z v é n y e k
benyújtása az azokhoz tartozó folyó szervényekkel együtt
két bejelentési iv kíséretében történik, a melyekhez min-
tá a k i e s e r e l é s i h e l y e k e n k ö l t s é g m e n t e s e n k a p h a t ó k ;

b) a bejelentési iveren a k i e s e r e l é n d ő f ö l d t e r h e r m e n t e s í t é s i k ö t l e z v é n y e k a b e j e l e n t é s i i v e k e n f e l t ű n t e t t k a t e g o r i á k s z e r i n t e l k ű l ö n i t v e, s o r s z á m s z e r i n t i r e n d b e n v e n d ő k f e l ;

c) a k i e s e r e l é s v é g e t t b e n y u j t o t t 5% o s f ö l d t e r h e r m e n t e s í t é s i k ö t l e z v é n y e k r ű l t a n u s i t v á n y o k é s e z e k n e k v i s s z a s z o l g á l t a t á s a e l l e n e b e n 10 n a p f e l f o l y á s a u t á n a z e s e t l e g j á r ő k é s z p é n z k i e g y e n l í t é s s e l e g y ű t t a z u j 4% o s k ö t v é n y e k r ű l a m. kir. Pénzügyminiszter által kiállított ideiglenes elismervények adótnak ki, melyek 1889. ápril 15-től kezdve végleges 4%-os kötvényekkel k i e s e r e l t e t n e k,

d) az ideiglenes elismervények, valamint a végleges kötvények kiszolgáltatása ugyanazon k i e s e r e l é s i h e l y e n t ö r t é n i k, a m e l y n é l a k i e s e r e l é s r e r e n d e l t k ö t l e z v é n y e k l e t e t t e t t e k ;

e) az 1889. május 31-ig át nem vett 4%-os földterhermentesítési kötvények ez időn túl az átvételre jogosultnak számlájára és veszélyére az illető k i e s e r e l é s i h e l y n é l m a r a d n a k l e t e t t e n.

6. Az A) betűs, valamint a katonai házassági liz-
tosítékok gyanánt közményezett földterhermentesítési köte-
lezvények tulajdonosai kötelezvényeiket a fennebb körüirt
eljárás szerint, azon fizetési hely közvetítésével küldik be
a m. kir. földterhermentesítési alap-igazgató-
sághoz k i e s e r e l é s v é g e t t, a m e l y n é l a k a m a t f i z e t é s t n y u g t a e l l e n e b e n k a p j á k.

Budapest, 1889. január 16-án.
Magyar kir. Pénzügyminiszterium.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetmény.

67. sz. — Gömör-kishont t. e. vármegye tornaly-
lyai járásban Harkács székhellyel újonnan szervezett kör-
orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. Fölvívatnak
ennélfogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtlak,
hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzáj Tornallyára
ezimezve folyó évi február hó 15 ig nyujtsák be. A vá-
lasztás folyó évi február hó 20 án délelőtt 10 órakor a
helyszínen fog megtartatni. A kör 19 községből áll 6483
lélekkel, a fizetés lakbér és utátalannyal együtt 650
forinttal lett megállapítva. A látogatási díjak helyben
nappal 20 kr., vidéken 40 kr., éjjel helyben 40 kr.,
vidéken 80 krban vannak megállapítva. Kijelentés van vé-
gül arra, hogy a megválasztandó körorvos kézi gyógy-
tár, tartására is nyerend engedélyt.
Tornallyán, 1889. évi január hó 9-én.

Szontagh Zoltán, s. k. főszbiró.

Felölös szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Házeladás.

A Losonczy-utezában egymás mellett
fekvő **SENKA féle házak és beltelkek**, —
nemkülönbben az ezekkel közvetlen összefüggé-
sben levő **szántóföld** szabad kézből örök
áron eladó.

A venni szándékozók kéretnek ajánla-
taikkal alulirothoz fordulni.

Rimaszombat, 1889. január hó 16.

Kishonthy Gyula, ügyvéd.

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel hozom az érdekelt szülők és
gyámok tudomására, miszerint az évenként
Rimaszombatban megtartatni szokott táncz-
tanítási tanfolyamot folyó évi február hó 3-án
kezdem meg. — Jelentkezések addig is
Kossuth-utcai lakásomon eszközölhetők.

Rimaszombat, 1889. január 20.

ZSEMBERY ADOLF, táncztanító.

Hirdetmény.

16/1889. á. sz.
Kiskoru **Arnisz Vilma, Mária**, kiskoru
Kalkstein Gyula és Arnisz Lajos tulajdonát
képező, a rimaszombati 581. tjkvi 964. hrzi
számu belső ingatlanágnak önkéntes árverés
útján leendő eladatása Rimaszombat r. t.
város árvaszékének 852/888. illetve 16/889.
számu határozatával elrendeltetvén, árverési
határnapul **folyó évi február hó 15-ik nap-
jának d-u. 2 órája** városunk közházához
újabbán k i t ű z e t i k ; a r r a a v e n n i s z á n d é k o z o k
azon értesítés mellett hívatnak meg, hogy
a módosított árverési feltételek **Huszth Lajos**
árvaszéki előadó hivatalos helyiségében addig
is megtekinthetők.

Kelt Szab. Rimaszombat r. t. város árva-
székének 1889. évi január hó 18-án tartott
üléséből.

Szabó György,
árvaszéki elnök.

1—3